

Maģistra studiju programmas "Vēsture" pašnovērtējums par 2003./2004. studiju gadu

1. Studiju programmas mērķi un uzdevumi. Izmaiņas, ja tādas ir.	3
2. Studiju programmas struktūra.	3
2.1. Studiju programmas kvantitatīvās izmaiņas attiecīgajās programmas sadaļās. Izmaiņu analīze un pamatojums. Studiju kursu sadalījuma atbilstība valsts standartiem (Ministru kabineta noteikumiem).	3
2.2. Studiju kursu satura izmaiņas. Izmaiņu analīze, izmaiņu nepieciešamība (pielikumā - jauno studiju kursu apraksti).	4
3. Studiju programmas realizācija.	4
3.1. Izmantotās studiju formas: lekcijas, semināri, laboratorijas darbi, individuālais darbs, komandas (grupu) darbs u.c. Izmantoto formu apraksts, izvēles pamatojums un analīze.	4
3.2. Attiecība starp kontaktnodarbībām un studentu patstāvīgo darbu. Ja kontaktnodarbības sastāda vairāk par 50% no KP, ir nepieciešams tā pamatojums (pielikumā fakultātes Domes vai nodaļas Padomes lēmums).	5
3.3. Studiju plāns, tā uzbūves atbilstība programmas mērķiem un uzdevumiem (pielikumā – studiju plāns par iepriekšējo studiju gadu).	5
4. Ar studiju programmu saistītā pētnieciskā darbība.	5
4.1. Akadēmiskā personāla pētnieciskais darbs. Pētnieciskā un studiju darba mijiedarbība.	5
4.2. Studējošo iesaistīšana pētnieciskajā darbā. Kursa, bakalaura, maģistra darbu tēmu atbilstība studiju programmas saturam (pielikumā – aizstāvēto kvalifikācijas, bakalaura un maģistra darbu saraksts).	6
5. Vērtēšanas sistēma.	6
6. Studējošo līdzdalība studiju procesa pilnveidē.	7
6.1. Studējošo aptauju (par pasniedzējiem, studiju kursiem u.c.) rezultāti un analīze (pielikumā - aptauju anketu paraugi).	7
6.2. Absolventu un darba devēju aptaujas. Programmas beidzēju nodarbinātība. ..	8
7. Studiju programmas akadēmiskais, vispārējais personāls.	8
7.1. Akadēmiskā, vispārējā personāla skaits, tā izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.	8
7.2. Akadēmiskā personāla kvalifikācijas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (pielikumā personāla atjaunošanas, apmācības un attīstības plāns).	8

7.3. Pamatdarbā strādājošā akadēmiskā personāla īpatsvars studiju programmā..	9
7.4. Konkrētas ar personālu saistītas problēmas, kas ietekmē programmas kvalitāti.....	9
8. Finansēšanas avoti, programmas materiālais nodrošinājums.	9
8.1. Studiju programmas finansēšana.....	9
8.2. Auditorijas, laboratorijas, kabineti, darbnīcas: to skaita, lieluma un aprīkojuma atbilstība studiju programmas mērķiem un uzdevumiem. Izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.	9
8.3. Programmas nodrošinājums ar nepieciešamo literatūru un informāciju. Izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.....	10
9. Ārējie sakari.....	10
9.1. Saikne ar darba devējiem studiju programmas mērķu un uzdevumu izpildes kontekstā.....	10
9.2. Sadarbība ar līdzīgām studiju programmām savā valstī un ārvalstīs.	10
9.3. Ārvalstu docētāju skaits, kas strādā studiju programmā (sadalījums pa valstīm).....	10
9.4. Studējošo skaits, kas studējuši ārzemēs (sadalījums pa valstīm).....	11
9.5. Ārvalstu studējošo skaits programmā (sadalījums pa valstīm).....	11

1. Studiju programmas mērķi un uzdevumi. Izmaiņas, ja tādas ir.

Studiju programmas mērķis: veicināt un organizēt studējošo patstāvīgo darbu vēstures filozofijas un metodoloģijas, kā arī historiogrāfijas problēmu padziļinātajā teorētiskajā apgūvē un iegūto zināšanu un prasmju pielietošanā patstāvīgā zinātniskās pētniecības darbā, tādējādi nodrošinot pilnās akadēmiskās izglītības ieguvī vēstures nozarē, kas dod iespēju turpināt studijas doktorantūrā.

Studiju programmas uzdevumi:

- padziļināt maģistrantu zināšanas un sekmēt viņu izpratni par teorētisko pieeju un metodoloģiju dažādību un to mijiedarbību, pētot vēsturi un kultūras vēsturi;
- attīstīt maģistrantu prasmi kritiski vērtēt zinātnē pastāvošās koncepcijas un pamatot savu izpratni par vēstures faktu un vēstures procesa kopumā būtību un nozīmi, pamatot zinātniskā pētījuma metodoloģiju atbilstošas metodoloģijas ietvaros;
- attīstīt maģistrantu prasmi ikvienu konkrētu faktu ievietot ne tikai vēstures un vēstures zinātnes kontekstā, bet arī mūsdienu filozofiskās un kulturoloģiskās domas kontekstā;
- pilnveidot maģistrantu prasmes darbā ar vēstures avotiem un literatūru;
- attīstīt maģistrantu prasmi patstāvīgi veikt vēsturisko pētījumu atbilstošas metodoloģijas ietvaros.

2003./2004. studiju gadā vēstures maģistra studiju programmas mērķis un uzdevumi netika mainīti, taču programmas realizācijas gaitā īpaša uzmanība tika pievērsta maģistrantu patstāvīga darba stimulēšanai.

2. Studiju programmas struktūra.

2.1. Studiju programmas kvantitatīvās izmaiņas attiecīgajās programmas sadaļās. Izmaiņu analīze un pamatojums. Studiju kursu sadalījuma atbilstība valsts standartiem (Ministru kabineta noteikumiem).

Vēstures maģistra studiju programma ir loģisks vēstures bakalaura studiju programmas turpinājums. Tā atbilst LR Izglītības un zinātnes ministrijas 24.12.1998. gada rīkojuma Nr. 707 "Par Latvijas Republikas izglītības klasifikāciju" prasībām humanitāro zinātņu maģistra grādam vēsturē (kods 46225).

Maģistra studiju programmas saturs un organizācija izriet no tās mērķa - pilnveidot studējošo patstāvīgā darba prasmes. Tāpēc programmas saturu veido:

- kursi, kas palīdz maģistrantiem dziļāk izprast vēstures un vēsturiskuma ideju, tās vietu vēsturiski mainīgajā cilvēka pasaules ainā, - *Ievads vēsturē, Vēstures filozofija*;
- kurss, kura apguve nodrošina to metodoloģisko pieeju un metožu izpratni un kritisko novērtējumu, kas raksturo vēstures zinātnes specifiku un tās saikni ar citām zinātnēm, - *Vēstures metodoloģijas*, ka arī kursi, kuru apguves gaitā tiek pilnveidotas maģistrantu prasmes pielietot dažādas metodes darbā ar daudzveidīgajiem avotiem: *Arhīvistikas pamati, Mutvārdu vēsture, Prese kā vēstures avots*.
- kursi, vērsti uz prasmes iedziļināties izvēlētās tēmas historiogrāfijā un ievietot konkrētu pieeju vai tēmu historiogrāfijas kontekstā attīstību, - *Latvijas vēstures problēmas historiogrāfijā, XX gs. vēstures problēmas, Reģionālisma problēma vēstures izpētē*;
- kursi, kas domāti maģistrantu iepazīstināšanai ar XX gs. filozofijas un kulturoloģijas aktuālajām problēmām ar nolūku veidot viņu prasmi ievietot konkrētus faktus mūsdienu filozofiskās un kulturoloģiskās domas kontekstā, - *XX gs. filozofija, Pasaule kā kultūra*.

2.2. Studiju kursu satura izmaiņas. Izmaiņu analīze, izmaiņu nepieciešamība (pielikumā - jauno studiju kursu apraksti).

2003./2004. studiju gadā izmaiņas nebija.

3. Studiju programmas realizācija.

3.1. Izmantotās studiju formas: lekcijas, semināri, laboratorijas darbi, individuālais darbs, komandas (grupu) darbs u.c. Izmantoto formu apraksts, izvēles pamatojums un analīze.

Vēstures maģistra studiju pamatā ir maģistrantu patstāvīgais darbs. Nodarbības tiek organizētas galvenokārt semināru veidā, kuru laikā maģistranti apspriež vēstures un historiogrāfijas problēmas, iepriekš izstudētus vēstures avotus un literatūru (historiogrāfiskos avotus), tiek pārbaudītas viņu sastādītās bibliogrāfijas, historiogrāfiskie apskati, esejas u.c. praktisko uzdevumu izpilde, kā arī notiek referātu lasīšana un recenzēšana.

Maģistrantu patstāvīgā pētniecības darba rezultātu aprobācijas formas ir dažādas. Pētījuma sākuma posmā notiek pētniecības projekta publiska apspriešana: tēmas izvēle tiek pamatota un precizēta diskusijās ar studiju programmas mācībspēkiem; tālāk seko analīzes seminārs, kura laikā autors prezentē maģistra darba koncepciju. Veicot pētījumu, maģistrantam ir iespēja savus atklājumus publiskot, kam domāta obligātā līdzdalība zinātniskajās konferencēs, kurās viņi uzstājas ar referātiem un gatavo publikācijas.

Galvenais uzsvars tiek likts uz patstāvīgo darbu ar avotiem un literatūru, veidojot maģistra darbu.

3.2. Attiecība starp kontaktnodarbībām un studentu patstāvīgo darbu. Ja kontaktnodarbības sastāda vairāk par 50% no KP, ir nepieciešams tā pamatojums (pielikumā fakultātes Domes vai nodaļas Padomes lēmums).

Kontaktstundu skaits nepārsniedz 50% no studiju programmas apguvei paredzēta KP apjoma.

3.3. Studiju plāns, tā uzbūves atbilstība programmas mērķiem un uzdevumiem (pielikumā – studiju plāns par iepriekšējo studiju gadu).

Skat. 1. pielikumu.

4. Ar studiju programmu saistītā pētnieciskā darbība.

4.1. Akadēmiskā personāla pētnieciskais darbs. Pētnieciskā un studiju darba mijiedarbība.

Akadēmiskā personāla zinātniskais darbs ir cieši saistīts ar vēstures maģistra studiju programmas saturu. Pētnieciskā darba virzieni:

- XX gs. Latvijas vēsture;
- avotmācība, historiogrāfija un vēstures metodoloģija;
- reģionālisms un Latgales vēstures problēmas.

Mācībspēki aktīvi piedalījās zinātniskajās konferencēs universitātē un ārpus tās: 2003./2004. st. gadā Latvijā, Skotijā, Lietuvā, Baltkrievijā, Krievija. Docētāju pētnieciska darba rezultāti 2003. – 2004. gadā ir atspoguļoti vairākos izdevumos (skat. 4. pielikumu).

2004.g. janvārī tika rīkoti *Humanitārās fakultātes XIV Zinātniskie lasījumi*, kas jau izvērtušies par plašām starptautiskām konferencēm. Lasījumu ietvaros darbojas Vēstures sekcija. Tiek gatavots izdošanai Zinātnisko lasījumu 8. kraujums.

2003. gadā ir nodibināts DU HF Mutvārdu vēstures centrs, kas koordinē pētniecības un studiju darbu mutvārdu vēstures jomā. Ar DU Zinātnes Padomes atbalstu (DU Zinātniskais projekts Nr. 29 “Mutvārdu vēstures ekspedīcija “Saliena 2004”) Centrs veido MV arhīvu, rīko ekspedīcijas, seminārus uc.

4.2. Studējošo iesaistīšana pētnieciskajā darbā. Kurša, bakalaura, maģistra darbu tēmu atbilstība studiju programmas saturam (pielikumā – aizstāvēto kvalifikācijas, bakalaura un maģistra darbu saraksts).

Studiju procesā maģistranti pilnveido iegūtās zinātniski pētnieciskā darba iemaņas, paralēli arī veicot patstāvīgos pētījumus mācībspēku vadībā. Zinātniskā darba rezultātus ir iespējams publiskot ikgadēju studentu un maģistrantu zinātnisko konferenču laikā, kurās piedalās gan referenti, gan interesenti. Referātu tēzes tiek publicētas zinātniskās konferences materiālos (2004. gadā tika izdoti DU 14. ikgadējās zinātniskās konferences materiāli, 2003. gadā – DU 13. ikgadējās zinātniskās konferences materiāli).

2003. gada decembrī Latvijas Universitātē notikušajā jauno vēsturnieku konference piedalījās D.Korobkins, I.Laurena. Referāti ir iesniegti publicēšanai konferences rakstu krājumā.

Maģistranti piedalījās zinātniskajā konferencē *Latgale vakar, šodien, rīt* (2003.g.) un sagatavoja publikācijas rakstu krājumam *Acta Latgalica*.

Vēstures maģistrantūras studenti (Z. Rusiņa, D. Korobkins) aktīvi iesaistījušies DU HF Vēstures katedras Mutvārdu vēstures centra darbībā, piedaloties mutvārdu ekspedīcijas, semināros un konferencēs.

Aizstāvēto maģistra darbu saraksts 2. pielikumā.

5. Vērtēšanas sistēma.

Vēstures maģistra studiju programmas apguves gaitā notiek sistemātiska un daudzveidīga zināšanu un prasmju pārbaude.

Studiju kvalitātes regulārai noteikšanai tiek praktizētas tradicionālās zināšanu pārbaudes formas studiju kursu noslēgumā – sesijās (2 reizes studiju gadā) – eksāmenu un diferencēto ieskaišu formā gan mutiski, gan rakstiski. Novērtējumu studējošie lielāko tiesu iegūst pakāpeniski semestra laikā – piedaloties semināros, kolokvijos, uzstājoties ar referātiem, ziņojumiem, atbildot uz testa jautājumiem u.tml.

Katra studiju kursa pirmās nodarbības laikā mācībspēks paziņo prasības, kas maģistrantam jāpilda, lai viņš varētu sekmīgi apgūt konkrēto kursu un nokārtot pārbaudījumu, nosaka pārbaudījuma formu un termiņus. Pārbaudījumu organizācijā tiek ņemts vērā arī studentu viedoklis, piemēram, izvēloties mutisku vai rakstisku pārbaudes formu.

Vērtēšana notiek pēc 10 ballu sistēmas. Maģistrantu pētniecības darba rezultātu aprobācijas gaitā atzīmes nav paredzētas, autori gūst sava darba verbālo raksturojumu, uzklasa kritiskās piezīmes un ieteikumus, kas palīdz viņiem pilnveidot pētnieciskās prasmes un iemaņas.

6. Studējošo līdzdalība studiju procesa pilnveidē.

6.1. Studējošo aptauju (par pasniedzējiem, studiju kursiem u.c.) rezultāti un analīze (pielikumā - aptauju anketu paraugi).

Studiju procesa pilnveidošanai notiek studējošo viedokļu noskaidrošana par programmu, rīkojot aptaujas. 2003./2004. studiju gada aptaujas rezultātus skat. 3. pielikumā. Turpat – aptaujas anketas paraugs. Apkopojot aptaujas rezultātus, var secināt:

- **pasniegšanas līmenis** maģistrantus visumā apmierina (vidējais vērtējums 5 – ballu sistēmā svārstās no 3,75 līdz 4,88 (I kursā) un no 4.29 līdz 4.63 (II kursā))
- **izmaiņas kursu apjomā**, pēc studējošo domām, ir akūti nepieciešamas palielināšanas virzienā;
- **studijas programmas realizēšanu kopumā** kā apmierinošu (bija divi atbildes varianti: “apmierinoši” – “neapmierinoši”) novērtēja gandrīz visi aptaujātie (izņemot vienu); maģistrantus apmierina studiju programmas **nodrošinājums ar vieslektoriem**, kā arī **sadarbība ar mācībspēkiem**;
- programmas pilnveidošanas rezerves nākotnē var būt saistītas ar **studiju procesa nodrošinājumu ar mācību literatūru un metodiskajiem materiāliem** uzlabošanu, kā arī **izvēles kursu piedāvājuma paplašināšanu**.

6.2. Absolventu un darba devēju aptaujas. Programmas beidzēju nodarbinātība.

Studiju programmas vadībai lielāka uzmanība ir jāpievērš atsauksmēm un vērtējumiem par absolventiem, ko sniedz jauno speciālistu darba devēji. Lai gan daļēji ir saņemta informācija no darba devējiem, tomēr tā varētu būt plašāka; nopietnāk ir jāizanalizē gan pozitīvie, gan negatīvie aspekti, kas ļautu pilnveidot studiju programmu un līdz ar to palielinātu absolventu izredzes darba tirgū atbilstoši sabiedrības pieprasījumam.

Programmas beidzēji pārsvarā ir nodarbināti izglītības jomā: ģimnāzijās, vidusskolās, koledžās, kā arī augstākajās mācību iestādēs. Daži beidzēji strādā arī kultūras iestādēs un muzejos.

7. Studiju programmas akadēmiskais, vispārējais personāls.

7.1. Akadēmiskā, vispārējā personāla skaits, tā izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.

Akadēmisko maģistra studiju programmu Vēsturē 2003./2004. studiju gada realizēja 6 mācībspēki un divi vieslektori.

7.2. Akadēmiskā personāla kvalifikācijas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (pielikumā personāla atjaunošanas, apmācības un attīstības plāns).

Akadēmiskais personāls

Vēstures maģistra akadēmisko studiju programmu pamatā nodrošina DU Humanitārās fakultātes Vēstures katedras mācībspēki sadarbībā ar Sociālo zinātņu fakultātes docētājiem.

Habilitēti doktori
1

doktori
3

maģistri
2

Tātad no 6 mācībspēkiem visiem ir zinātniskie vai akadēmiskie grādi.

Docētāju atjaunošanas, apmācības un attīstības plāns *4. pielikumā.*

Akadēmiskā personāla kvalifikācijas paaugstināšana

Mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšana notiek saskaņā ar ikgadēju apstiprinātu kvalifikācijas paaugstināšanas plānu.

Vēstures katedrā tiek rīkoti teorētiskie semināri *Vēsture uz XXI gs. sliekšņa* (1 x 2 mēnešos), tiek organizēta aktuālo grāmatu apspriešana, notiek intensīva pieredzes apmaiņa ar kolēģiem no citām augstskolām, individuālā darbā (skat. docētāju individuālos plānus katedrā).

7.3. Pamatdarbā strādājošā akadēmiskā personāla īpatsvars studiju programmā.

100%.

7.4. Konkrētas ar personālu saistītas problēmas, kas ietekmē programmas kvalitāti.

Vislielākā problēma ir docētāju pārslodze, sakarā ar mazu docētāju skaitu, kuri īsteno gan maģistra, gan bakalaura, gan profesionālās (skolotāju) studiju programmas.

8. Finansēšanas avoti, programmas materiālais nodrošinājums.

8.1. Studiju programmas finansēšana.

Vēstures maģistra studiju programmas galvenais finansējuma avots ir valsts budžeta līdzekļi un studējošo iemaksas – 350 Ls gadā, kas ir palielināta salīdzinot ar iepriekšējo studiju gadu par 50 Ls.

Visi iegūtie līdzekļi iekļaujas kopējā Humanitārās fakultātes finansējumā un tiek izmantoti akadēmiskā personāla darba apmaksai un citiem izdevumiem pēc fakultātes Domes lēmuma.

8.2. Auditorijas, laboratorijas, kabineti, darbnīcas: to skaita, lieluma un aprīkojuma atbilstība studiju programmas mērķiem un uzdevumiem. Izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.

Visām nodarbībām studiju programmas ietvaros vienmēr tiek nodrošinātas auditorijas; maģistrantiem ir pieejama datorklase ar

pieslēgumu Internetam, kā arī kopš 2003. gada HF Tehniskais centrs (311. aud.) ar video, DVD un datorprojekcijas iespējām.

2003./2004. studiju gadā atsevišķās telpas ir nodrošinātas MV centram, kas ļauj studentiem pievērsties MV avotu apguvei piemērotos apstākļos.

8.3. Programmas nodrošinājums ar nepieciešamo literatūru un informāciju. Izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.

Būtiskas izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu nav notikušas.

9. Ārējie sakari.

9.1. Saikne ar darba devējiem studiju programmas mērķu un uzdevumu izpildes kontekstā.

Skat. 6.2.

9.2. Sadarbība ar līdzīgām studiju programmām savā valstī un ārvalstīs.

Notiek pieredzes apmaiņa un aktuālo problēmu apspriešana ar Latvijas Universitātes Vēstures maģistra studiju programmas vadītāju (Dr.hab.hist., prof. I. Feldmanis) un mācītbspēkiem, kā arī ar Rietumanglijas Universitātes (Bristole, AK), Tartu Universitātes (Igaunija), Fehtas Universitātes (Vācija) kolēģiem.

9.3. Ārvalstu docētāju skaits, kas strādā studiju programmā (sadalījums pa valstīm).

Pēc DU Humanitārās fakultātes uzaicinājuma 2003./2004. studiju gadā maģistrantiem speciālos kursus lasīja pazīstami zinātnieki no citām valstīm:

Prof. B. Hukers (Fehtas Universitātē Vācijā)	<i>Vēstures speciālas disciplīnas</i>
Olaf Mertelsmanns (Tartu Universitāte, Igaunija)	<i>Baltijas valstu sovjetizācija</i>

9.4. Studējošo skaits, kas studējuši ārzemēs (sadalījums pa valstīm).

Nav.

9.5. Ārvalstu studējošo skaits programmā (sadalījums pa valstīm).

Nav.

2004. gada 20. oktobrī

Studiju programmas direktore

Irēna Saleniece